

יד לוי אשכול – מערך שיעור

מנהיגות אזרחית

לוי אשכול, מנהיג אזרחי

<p>עזרים</p> <p>דף מקורות.</p>	<p>מטרות</p> <ul style="list-style-type: none"> הצגת המושג מנהיגות. בירור המונח מנהיגות אזרחית. היכרות עם המנהיג האזרחי לוי אשכול. 	<p>קהל היעד</p> <p>תלמידי חטיבה עליונה </p> <hr/> <p>משך הפעילות</p> <p>45 דק' </p>
---------------------------------------	--	--

מהלך הפעילות:

- השיעור מתנהל כדיון מונחה, עם קריאה משותפת וניתוח דף המקורות.
- הצגת הנושא:** מציגים את סוגי הנהגה שונים, ובמהלך השיעור מבררים לעומק מהי מנהיגות אזרחית.
 - דיון בכיתה:** מהי מנהיגות? רושמים על הלוח את מילות המפתח שהתלמידים מעלים.
 - כותבים את ההגדרה: **היכולת להוביל אנשים אל עבר מטרה משותפת.**
 - מבדילים בין סוגים שונים של מנהיגות:
 - מפקד בצבא מנהיג את החיילים מכוח התפקיד, ולחיילים אין ברירה אלא לבצע את פקודות המפקד.
 - מנהיג אזרחי הוא מנהיג שנדרש לקבל את הסכמת הציבור לביצוע תפקידו, ונדרש לאי שוש מתמיד של מעמדו בקרב הציבור לשם ביצוע תפקידו. מנהיג אזרחי הוא מנהיג נבחר, הפועל מכוח הסכמה ואמון ולא באמצעות כוח חיצוני.
 - דיון בכיתה:** מה צריך אדם להציג על מנת שהציבור יאמין בו, יבחר בו וילך אחריו? מובילים את הדיון לקראת המבנה הבא, ומציירים אותו מתחת להגדרת המנהיגות:
 - מטרה – חזון
 - דרך – יעדים מדידים בדרך אל החזון
 - תכונות אישיות – יכולת לבצע ולהוביל
- מהו חזון?** חזון הוא תמונת העתיד שאליה שואפים. מפנים את התלמידים לקטע הראשון בדף המקורות, הלקוח ממכתב ששלח לוי אשכול בשם היישוב היהודי בארץ ישראל אל הברון דה רוטשילד ב-1931. מה טוען אשכול על ציבור פועלי ארץ ישראל? מהי אותה אש קודש שעליה מדבר אשכול? (הוא אומר בפירוש כי לא מדובר בשאלה דתית וכי היא נמסרת לרשותו הפרטית של כל יחיד) מה מאחד את כל פועלי ארץ ישראל? מהו החזון המשותף?
 - מהי דרך?** מהם התנאים שצריכים להתקיים כדי שהחזון יתממש?

מפנים את התלמידים לקטע השני בדף המקורות – דבריו של לוי אשכול בישיבת הנעילה של הוועד הפועל הציוני ב-1964. אשכול מתאר את הקמת המדינה כמילוי מטרת העל של התנועה הציונית, אך מציין שהדרך לא הסתיימה. מהי השאלה שהוא שואל את חבריו לדרך? לאיזה "תוכן" הוא מתייחס בשאלתו זו?

• **תכונות אישיות** – מה נדרש מן המנהיג?

מפנים את התלמידים לקטעים שלוש וארבע בדף המקורות. מה אומר אשכול על הנדרש ממנהיג? מה המשמעות של הביטוי "עילית של שרות ולא עילית של שררה"? מה אנו יכולים ללמוד מביטוי זה על תפיסתו של לוי אשכול את מושג המנהיגות?

מבקשים מהתלמידים להסביר את משל השמש והנרות. האם זו תפיסה המתאימה גם לימינו אלה?

• **תכונות אישיות** – מה דורש אשכול מהעם, כדי להשיג את המטרות המשותפות?

מפנים את התלמידים לקטע החמישי בדף המקורות. האם יכול מנהיג להוביל את העם להשגת המטרה לבדו? מה תפקידה של המנהיגות ומה תפקידו של האדם או האזרח?

6. סיכום:

- מנהיגות אזרחית היא היכולת להוביל אנשים אל עבר חזון משותף, תוך פעולה משותפת הנוצרת מאמון ושיתוף בין המנהיגות לבין העם.
- מטרתו של מנהיג אינה רק להוביל ולהיות ראשון; מטרתו של מנהיג היא לגרום לעם ללכת אחריו מתוך אמון ושותפות ולקחת חלק פעיל בעשייה להשגת המטרה.